

CO BUDEME DĚLAT BEZ PLYNU? Ptá se zcela vážně ekonomka Šichtařová

- CZ24 News | 5. května 2022

ČESKO: Tak prý možná budeme bez plynu. Fakt? Úplně? A dá se s tím něco dělat? Hromada otázek, které jsou – zdá se – zatíženy slušnou dávkou mytologie.

Ted' už to není jenom otázka vysoké ceny. Ted' už to je i otázka spolknutí hořké pilulky a ustoupení požadavkům, které si Rusko nadiktovalo: Vladimir Putin totiž na konci března prohlásil, že Rusko už za plyn určený pro Evropu nebude akceptovat eura, ani dolary, ale pouze rubly. Rusko se tím snaží (z jeho pohledu naprosto logicky) podepřít kurz rublu. Už hodně brzy tak skutečně budeme řešit, zda plyn z Ruska doteče, nebo ne. A že to není plané strašení, ukazuje příklad Polska a Bulharska – do nich má plyn přestat téci kvůli tomu, že polský plynárenský podnik PGNiG a bulharský plynárenský podnik Bulgargaz odmítly za surovinu platit v rublech.

Většina evropských vlád tvrdí, že by šlo o porušení obchodních smluv, a Putinův požadavek odmítá. Systém plateb má konkrétně fungovat tak, že si firmy otevrou účet u ruské banky Gazprombank, kam složí částku v eurech nebo dolarech. Tyto peníze pak budou převedeny na rubly.

Jenomže tady už začíná právě ona mytologie. Především stát ani české společnosti přímo od Gazpromu plyn nenakupují, jak si značná část lidí myslí. Pokud česká vláda řekne, že vláda jako vláda odmítne za plyn zaplatit Gazpromu v rublech, neznamena to zatím vůbec nic. Surovinu totiž státu prodávají různé zahraniční společnosti, například Uniper, RWE Supply & Trading, Engie nebo MVM CEEnergy CZ. I když samozřejmě fyzicky pořád jde o dodávky z Ruska.

Budeme tak závislí na tom, jaký postoj zaujmou velké západoevropské firmy, které dodávají na náš trh plyn, který čeští odběratelé dál nakupují. Nebudeme závislí na tom, zda v rublech chce, či nechce, platit přímo český stát. Leda že by stát zakázal nějakým zákonem odebírat plyn od západoevropských společností, které již Gazpromu v rublech zaplatily.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘISPĚT

V Evropě je zhruba 150 firem, které mají s Gazpromem uzavřený kontrakt. Celkem určitě aspoň část z nich nakonec bude ochotná platební požadavky Moskvy splnit. Přeci jen pro řadu těchto společností se jedná o otázku postavenou tak, zda plyn dodají koncovým zákazníkům, nebo je čeká bankrot.

Už v tuto chvíli prosakují zprávy, že si účet v rublech již otevřelo deset evropských odběratelů ruského plynu a čtyři z nich za něj zaplatili způsobem, který začal vyžadovat Kreml. Maďarsko na ruské požadavky ohledně platby za plyn přistoupilo jako celek. Do ruské,

nikoliv evropské banky se rozhodla peníze posílat i německá energetická společnost Uniper. A i rakouská energetická skupina OMV, která je jedním z největších dovozců ruského plynu, se chystá u Gazprombank ve Švýcarsku otevřít účty v rublech.

Aneb aktuálně deklarovaná „evropská jednota“ ohledně odmítnutí plateb za ruský plyn se může velmi snadno rozpadnout. Ve skutečnosti totiž nejde o žádnou „evropskou politickou jednotu“, ale o rozhodování soukromých, polostátních i státních společností o jejich přežití.

A tím to nekončí. Když si prohlédneme mapu sítě evropských plynovodů, je zřejmé, že jsou tak propojené, že dodávat zemní plyn pouze do některých zemí by bylo velice složité. Jistě, některé země jsou na tom vzhledem k vedení plynovodů mnohem hůř než jiné, ale prostě to není tak, že odříznout zemi od plynu je úplně triviální. Jak je to tedy konkrétně s námi?

Jelikož Česko čerpá naprostou většinu zemního plynu blížící se 100 % z Ruské federace, páteřní síť logicky vede z východu: Hlavní tranzitní plynovod přebírá energii proudící přes Ukrajinu a Slovensko do Břeclavi, ještě v Jihomoravském kraji se rozděluje a po dvou trasách pokračuje do Německa. Obě větve, respektive Bavorsko se Saskem, zároveň spojuje další tranzitní plynovod Gazela. Možná je obousměrná přeprava zemního plynu: z České republiky do Německa i naopak.

Pokud nastanou problémy například na Ukrajině, lze využít severnější cestu. Zemní plyn můžeme přijímat oklikou přes Bělorusko, Polsko a Německo, neboli prostřednictvím plynovodů Jamal a Opal. Jenomže kohouty plynovodu Jamal nyní mohou být přiškrceny kvůli zastavení dodávek plynu do Polska.

Existuje ještě třetí alternativa. Ruský export proudí také plynovodem Nord Stream po dně Baltského moře rovnou do Německa. (A to ještě bylo pozastaveno spuštění plynovodu Nord Stream 2 kvůli válce na Ukrajině.)

A konečně přes Německo navíc máme napojení i na norský plyn. Fakt že ho neodebíráme, nikterak neznamena, že by to hypoteticky a technicky nešlo.

Dodávky ruského plynu se na spotřebě zemí Evropské unie podílejí ze čtyřiceti procent. Šedesát procent zemního plynu pochází z jiných zdrojů. Pokud by došlo k úplnému odstřižení Evropy od ruských dodávek, údajně by došlo na přerozdělování. A jak vidno z rozložení plynovodů, možnosti, jak k nám plyn dostat, existují.

Samozřejmě je nutno v případě opravdu hluboké krize připustit i scénář, že evropské země jako Německo přerozdělení tváří v tvář nedostatku prostě odmítnou a nepustí k nám ani metr krychlový. Ale to už jsme div ne ve scénáři třetí světové.

Sledujte nás na Telegramu: t.me/cz24news

Autor: Markéta Šichtařová

[ZDROJ](#)